

جمعیتی، عبارت است از افزایش نسبت سالمندان در مقایسه با سایر گروه‌های سنی به صورت روزافزون. پدیده سالخوردگی جمعیت به موازات بالارفتن سطح بهداشت، ضوابط پزشکی، بالا رفتن سطح زندگی و کاهش میزان مرگ و میر در جوامع به وجود آمده است. این پدیده پس از انقلاب صنعتی در اروپا ظهور یافت و به تدریج از نیمه دوم قرن بیستم در کشورهای در حال توسعه کم و بیش پدیدار شد. (شیخی، ۱۳۶۸: ۱۳۷-۱۳۶) پدیده پیری یا «خاکستری شدن موی افراد جامعه» را می‌توان «تغییر توزیع جمعیت یک کشور به سمت سنین بالاتر به شمار آورد». در علم جمعیت‌شناسی برای توضیح این مفهوم از دو شاخص نسبت سالخوردگی جمعیت (یعنی نسبت حاصل تقسیم جمعیت ۶۰ ساله و مسن‌تر به جمعیت زیر ۱۵ سال) و میزان سالخوردگی جمعیت (یعنی حاصل تقسیم جمعیت ۶۵ ساله و مسن‌تر به کل جمعیت) استفاده می‌کنند. (سمیعی نسب، ۱۳۸۹: ۱۵)

سالخوردگی جمعیت فرایندی است که در آن «انتقال جمعیت شناختی» به دلیل باروری بالا، کم شدن مرگ و میر (به ویژه مرگ و میر نوزادان و کودکان) و به دنبال این وضعیت، کاهش اساسی و مستمر باروری به وجود می‌آید. بر اساس شاخص (میزان جمعیتی اگر بیشتر از ۱۲ درصد کل جمعیت ۶۰ سال و بالاتر (زنجان، ۱۳۷۶: ۴۷) یا بیش از ۱۰ درصد کل جمعیت ۶۵ سال و مسن‌تر باشند، آن جمعیت سالخورده تلقی می‌شود. (جهانفر، ۱۳۷۴: ۳۶) در تعریفی دیگر، سازمان ملل متحد نیز کشورها را دارای سه نوع ساخت جمعیتی شامل جمعیت‌های جوان، بزرگسال و سالخورده تقسیم کرده که ویژگی آن‌ها نسبت جمعیت سالمند در این کشورهاست. به این شکل که کشورهای دارای جمعیت جوان، عموماً کشورهایی هستند که نسبت سالمندان آن زیر ۴ درصد و کشورهای دارای جمعیت بزرگسال کشورهایی با نسبت سالمندان بین ۴ تا ۶ درصد و کشورهای دارای جمعیت سالخورده کشورهایی هستند که نسبت جمعیت سالمند آن‌ها بیشتر از ۷ درصد است. (سام‌آرا، ۱۳۹۳: ۳۲۶) در مطالعات جمعیت‌شناسی به جمعیت‌هایی که آمار سالمندان (۶۵ سال و مسن‌تر) آن بیشتر از ۱۰ درصد کل افراد جامعه را تشکیل دهند، جمعیت سالخورده می‌گویند و جمعیت‌هایی که این درصد کمتر از ۵ درصد باشد، جوان محسوب می‌شوند. با